

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Տարրական մաթեմատիկական պատկերացումների զարգացումը նախադպրոցական տարիքում

Շիրակ 2 խումբ

Դաստիարակ՝ Աննա Ասատրյան

Մանկապարտեզ՝ «Կարմիր Գլխարկ» ՀՈԱԿ

Գյումրի 2022թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
ԳԼՈՒԽ1. ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐՑՈՒՄՆԵՐԻ ԶԵԻԱՎՈՐՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՊԵԿՏՆԵՐ	5
1.1 Հոգեբանական և մանկավարժական գրականության վերլուծություն նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ մաթեմատիկական ներկայացումների ձևավորման վերաբերյալ.....	5
1.2 Նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորման վերաբերյալ աշխատանքի առանձնահատկությունները	7
Գլուխ2. ԵՐԿՐԱԶԱՓԱԿԱՆ ՊԱՏՐԵՐՆԵՐԻ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ (Հետազոտության ընթացքը).....	11
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	16
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	18

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Մաթեմատիկայի ուսուցումը մանկապարտեզում երեխաների մտավոր կարողությունների զարգացմանը նպաստող և գիտելիքների որոշակի համակարգ ստեղծող գործընթաց է: Այն առարկաների հարաբերակցության, հատկանիշների, թվերի երկրաչափական պատկերների և դրանց հետ կապված գործողությունների ուսումնասիրություն է և, միաժամանակ, երեխաների աշխարհընկալումը զարգացնող ինքնատիպ միջոց: Մաթեմատիկական գիտելիքները խթանում են երեխայի լեզվամտածողությունը, տրամաբանությունը, ստեղծագործական մտածողությունը: Մաթեմատիկան որպես գիտություն բազմաբնույթ և հետաքրքիր է: Այն ոչ միայն առարկաների, դրանց հարաբերակցության, հատկանիշների, թվերի, երկրաչափական պատկերների և դրանց հետ կապված գործողությունների ուսումնասիրություն է, այլև երեխաների աշխարհընկալումը զարգացնող ինքնատիպ միջոց: Թեմայի արդիականությունն կայանում է նրանում, որ տարրական մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորումը նախադպրոցական տարիքի երեխայի ինտելեկտուալ և անձնական զարգացման չափազանց կարևոր մասն է: Նախադպրոցական կրթական կազմակերպությունը առաջին կրթական մակարդակն է, և մանկապարտեզը կատարում է երեխաներին դպրոց նախապատրաստելու կարևոր գործառույթ: Իսկ նրա հետագա կրթության հաջողությունը մեծապես կախված է նրանից, թե որքան լավ և ժամանակին է երեխան պատրաստվել դպրոցին: 17-19դդ. Ի.Գ. Պեստալոցցին, Կ.Դ.Ուշինսկին, Մոնտեսորին եկան այն եզրակացության, որ նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար մաթեմատիկայի ուսուցումը պարտադիր է: Այդ ժամակահատվածը կոչվում է «Էմպիրիկ», քանի որ այդ հիմնական գաղափարները զարգացել և ընդհանրացրել են դաստիարակները՝ իրենց անձնական փորձով: Մաթեմատիկական մեթոդաբանության մեջ մեծ ներդրում ունեցավ Զ.Հ. Պեստալոցցին, նա իր տեսությունը համարեց տարրական կրթություն, քանի որ կարծում էր, որ երեխայի զարգացումը պետք է սկսել պարզագույն տարրերից և հետո ամբողջացնել: Նա մշակել է մի ծրագիր՝ վարժությունների կոնկրետ համակարգ, որի նպատակն է բնության կողմից տրված մարդկային ուժերը բերել գործունեության: Երեխաների դիտարկումները հեշտացնելու նպատակով նա

առանձնացրեց ամենապարզ տարրերը բոլորին ծանոթ առարկաներից, որոնք հանդիսանում են ելակետային ցանկացած առարկայի համար: Նախնական հաշվի ուսուցումը Պեստալոցցին առաջարկեց սկսել միավորից, միավորների բաժանման հիման վրա երեխաներին տալ տեսողական պատկերացում թվերի հատկությունների մասին:¹

Աշխատանքի նպատակն է

- Դիտարկել ավագ նախադպրոցական տարիքի երեխաների երկրաչափական պատկերների մասին պատկերացումների ձևավորման առանձնահատկությունները:
- Տարածության մեջ կողմնորոշվելու առանձնահատկությունները:

Հետազոտության վարկածն այն է, որ նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորման գործընթացը արդյունավետ կլինի հետևյալ կազմակերպչական և մանկավարժական պայմաններում.

1. կստեղծվի զարգացող առարկայական-տարածական միջավայր նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ նախադպրոցական հաստատությունում մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորման համար;
2. նախադպրոցական ուսումնական հաստատության փոխգործակցությունը երեխաների ընտանիքների հետ կիրականացնի նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ մաթեմատիկական հասկացությունների ձևավորմանը :
3. Բացահայտել նախադպրոցական տարիքում երեխաների մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորման գործընթացի կազմակերպման առանձնահատկությունները:

¹Մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորումը գործունեության բոլոր ձևերում

ԳԼՈՒԽ 1. ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐՑՈՒՄՆԵՐԻ ՁԵՒԱՎՈՐՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՊԵԿՏՆԵՐ

1.1 Հոգեբանական և մանկավարժական գրականության վերլուծություն նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ մաթեմատիկական ներկայացումների ձևավորման վերաբերյալ

Նախադպրոցական տարիքում դրվում են դպրոցում երեխային անհրաժեշտ գիտելիքների հիմքերը: Մաթեմատիկական բարդ գիտություն է, որը կարող է որոշակի դժվարություններ առաջացնել դպրոցում սովորելու ընթացքում: Այսօր նախադպրոցական մանկավարժության մեջ մաթեմատիկական զարգացման ձևավորման խնդիրը դիտարկվում է որպես երեխայի անհատականության զարգացման որոշակի պայման: Նախադպրոցական տարիքում մաթեմատիկայի պարապմունքը նպաստում է երեխաներին լիարժեք տրամաբանելու, թե ինչ է կատարվում իրենց շրջապատող աշխարհում: Տիրապետելով մաթեմատիկական գիտելիքներին՝ երեխաները համեմատում են, հակադրում, եզրակացություններ անում, սովորում մաթեմատիկական կապերն ու հարաբերությունները: Մաթեմատիկական բովանդակության յուրացումը նպաստում է մտքի պարզության, ճշգրտության և տրամաբանության զարգացմանը, սիմվոլներ օգտագործելու, կապերն ու հարաբերությունները բացահայտելու, դիտվածը ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու կարողությանը: «Նախադպրոցական տարիքի երեխաների մաթեմատիկական զարգացում» հասկացությունը բավականին բարդ է և բազմակողմանի: Այն բաղկացած է փոխկապակցված և փոխկապակցված գաղափարներից՝ տարածության, ձևի, չափի, ժամանակի, քանակի, դրանց հատկությունների և հարաբերությունների մասին, որոնք անհրաժեշտ են երեխայի մեջ «առօրյա» և «գիտական» հասկացությունների ձևավորման համար:² Տարրական մաթեմատիկական հասկացությունների յուրացման գործընթացում նախադպրոցականը որոշակի սոցիալ-հոգեբանական հարաբերությունների մեջ է մտնում ժամանակի և տարածության հետ. նա

² А.В. Белошистая. – М: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 2009. – 400 с

պատկերացումներ է զարգացնում հարաբերականության, տարանցիկության, դիսկրետության և մեծության շարունակականության մասին և այլն: Այս գաղափարները կարելի է համարել որպես հատուկ «բանալի» ոչ միայն տարիքին բնորոշ գործունեության տեսակները յուրացնելու, շրջապատող իրականության իմաստը ներթափանցելու, այլև աշխարհի ամբողջական «պատկերներ» ձևավորելու համար:

Է.Ի. Շչերբակովան տարրական մաթեմատիկական գիտելիքների ձևավորման և երեխաների հետագա մաթեմատիկական զարգացման խնդիրների շարքում առանձնացնում է հիմնականները, մասնավորապես.

1. բազմության, թվի, չափի, ձևի, տարածության և ժամանակի մասին գիտելիքների ձեռքբերում՝ որպես մաթեմատիկական զարգացման հիմքեր.
2. լայն սկզբնական կողմնորոշման ձևավորում շրջակա իրականության քանակական, տարածական և ժամանակային հարաբերություններում.
3. հաշվելու, հաշվարկների, չափումների, մոդելավորման, ընդհանուր կրթական հմտությունների հմտությունների և կարողությունների ձևավորում.
4. մաթեմատիկական տերմինաբանության տիրապետում;
5. ճանաչողական հետաքրքրությունների և կարողությունների զարգացում, տրամաբանական մտածողություն, երեխայի ընդհանուր ինտելեկտուալ զարգացում.³

Ամփոփելով վերը նշվածը, մենք կարող ենք եզրակացնել, որ նախադպրոցական տարիքի երեխաների մաթեմատիկական զարգացումը հասկացվում է ոչ միայն որպես թվերի և հաշվելու, տարածական և ժամանակային կողմնորոշման, երկրաչափական ձևերի և չափերի մասին պատկերացումների, այլ նաև մաթեմատիկական կարողությունների գիտելիքի հանրագումար, որն օգնում է երեխային հաջողությամբ տիրապետել մաթեմատիկական կատեգորիաներին

³ / Е.И. Щербакова. – М.: «Академия», 2004. – 272с

1.2 Նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորման վերաբերյալ աշխատանքի առանձնահատկությունները

Նախադպրոցական տարիքը առավել բարենպաստ է հիմնական մաթեմատիկական գիտելիքների յուրացմանը նախապատրաստվելու համար: Այս ժամանակահատվածում երեխան ունի «նոր տեսլական» աշխարհի մասին, իսկ նախադպրոցականը փորձում է ստանալ շրջապատող իրականության քանակական գնահատականը, զգայական փորձը անբավարար է: Այդ իսկ պատճառով երեխայի դպրոցին պատրաստության գնահատման հոգեբանական թեստերը հիմնված են ոչ թե քանակական բնութագրերի, այլ դրա ճանաչման և ընկալման ձևերի ընկալման համարժեքության վրա:⁴ Նախադպրոցական տարիքի երեխաների զարգացմանն ուղղված աշխատանքների կազմակերպումը հիմնված է ընդհանուր դիդակտիկ սկզբունքների վրա: Մանկավարժի աշխատանքի հիմնական սկզբունքներն են.

1. **Անհատական մոտեցման սկզբունքը** - թույլ է տալիս ուղղակիորեն կազմակերպել կրթական գործունեություն՝ հիմնվելով երեխայի անհատական կարողությունների վրա և օգնել պայմաններ ստեղծել երեխաների ակտիվ ճանաչողական գործունեության համար, ինչպես խմբում, այնպես էլ յուրաքանչյուր երեխայի համար:
2. **Տեսանելիության և մատչելիության սկզբունքը**, որը թույլ է տալիս նախադպրոցական տարիքի երեխաներին ձևավորել տարրական մաթեմատիկական պատկերացումներ քանակի, չափի, ձևի, տարածության և ժամանակի մասին.
3. **Մատչելիության սկզբունքը** կայանում է նրանում, որ որոշ բառեր և արտահայտություններ դժվար է հասկանալ, ուստի կարիք չկա դրանք մուտքագրել նախադպրոցական տարիքի երեխայի բառարան, մենք պետք է

⁴ Щербакoвa, E.И. Метoдикa oбучeния мaтeмaтикe в дeтскoм сaду / E.И. Щeрбaкoвa. – М.: «Aкaдeмия», 2004. – 272с

մուտքագրենք հասկանալի բառեր այս տարիքի երեխաների համար: Ուսումնական գործունեությունը հաջող կլինի, եթե երեխաներն ունենան որոշակի բովանդակության գիտելիքներ և հմտություններ: Նյութը պետք է ներկայացվի կանոններով՝ պարզից բարդ, հայտնիից անհայտ: Տարրական մաթեմատիկական հասկացությունների ուսումնասիրման գործընթացում ընդհանուրից մինչև հատուկ, գիտելիքի նման յուրացումը ավելի մատչելի է նախադպրոցական տարիքի երեխայի համար:

4. **Համակարգվածության և հետևողականության սկզբունքը** հիմնված է նյութի ուսումնասիրության տրամաբանական կարգի վրա. Այս փուլում ձեռք բերված գիտելիքները պետք է հիմնված լինեն նախկինում ուսումնասիրված նյութերի վրա: Սա կարևոր սկզբունք է տարրական մաթեմատիկական պատրերացումների ուսումնասիրության մեջ, որտեղ յուրաքանչյուր նոր գիտելիք բխում է հնից, հայտնիից: Մաթեմատիկայի պարապմունքների հետևողականությունը նշանակում է, որ ուսուցումն իրականացվում է ուսուցման կանոններին համապատասխան.
 - a) պարզից մինչև բարդ.
 - b) հեշտից մինչև դժվար.
 - c) հայտնիից դեպի անհայտ.
 - d) գիտելիքից հմտություն:
5. **Նորության սկզբունքը** թույլ է տալիս ապավինել կամայական ուշադրությանը՝ առաջադրանքների հետեւողական համակարգ դնելով, հետաքրքրություն ցուցաբերել գործունեության նկատմամբ: Այս սկզբունքը թույլ է տալիս հետաքրքրություն առաջացնել նախադպրոցականների մոտ և ակտիվացնել կամայական ոլորտը:
6. **Զարգացնող ուսուցման սկզբունքը** անմիջականորեն կրթական գործունեության գործընթացում ոչ միայն օգնում է ձեռք բերել գիտելիքներ, այլ նաև հմտություններ ձևավորել, մինչդեռ ճանաչողական մտավոր

գործընթացների զարգացումը և երեխայի անհատականության զարգացումը որպես ամբողջություն:⁵

Նախադպրոցական տարիքի երեխայի քանակական և տարածական բնութագրերի ճիշտ ընկալման համար անհրաժեշտ է ձևավորել վերլուծական գործողության հմտություններ, ինչը թույլ կտա ճիշտ գնահատել դիտարկվող երևույթը և ընդգծել դրա հիմնական առանձնահատկությունները: Այնուամենայնիվ, սխալ կլինի կարծել, որ երեխան մաթեմատիկական հասկացություններ է ձեռք բերում միայն ուղղակիորեն սովորելու ընթացքում: Գիտելիքների և հմտությունների կուտակումը տեղի է ունենում նաև ինքնուրույն, ինքնաբուխ: Եթե մեծահասակները վաղաժամ երեխային հասցնեն մաթեմատիկական հասկացություններ, նա միայն անգիր կպահի դրանք և չի հասկանա իմաստը: Այսպիսով, կարելի է ասել, որ նախադպրոցական տարիքի երեխան չունի բավարար կարողություններ ժամանակային, տարածական և պատճառական հաջորդականություններն իրար հետ կապելու և հարաբերությունների ավելի լայն համակարգում ներառելու համար: Նախադպրոցական տարիքի երեխաների տարրական մաթեմատիկական պատկերացումները տարածության, ձևի, չափի, ժամանակի, քանակի, դրանց հատկությունների և հարաբերությունների տարրական զարգացումներն են, որոնք անհրաժեշտ են յուրացման և այն տեսակի գործունեության ձևավորման համար, որոնց համար դրանք անհրաժեշտ են:⁶

Մանկապարտեզում մաթեմատիկական պատկերացումները ձևավորումն իրականացվում է երկրորդ կրտսեր խմբից, որտեղ նրանք սկսում են հատուկ աշխատանք կատարել տարրական մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորման վրա: Երեխաներին չեն սովորեցնում հաշվել, այլ առարկաների հետ տարբեր գործողություններ կազմակերպելով՝ դրանք հանգեցնում են հաշվի յուրացման, հնարավորություններ են ստեղծում բնական թվի հայեցակարգի ձևավորման համար: Ավագ խմբում մեծ ուշադրություն է հատկացվում առարկաների երկարության, լայնության, բարձրության, ծավալի համեմատության վերաբերյալ:

⁵ Н.А. Арапова-Пискарева. – М.: Просвещение, 2011. – 124 с

⁶ Е.С. Демина. – М.: Творческий центр СФЕРА, 2009. – С.44-116

Միջին խմբում նախնական պատկերացում են կազմում քանակների և դրանց հատկությունների մասին, նրանք ծանոթանում են երկրաչափական ձևերին, սովորում են տարբերակել և անվանել շրջանը, քառակուսին, եռանկյունը, ճանաչել այդ գործիչների մոդելները՝ չնայած տարբերություններին, դրանց գույնին կամ չափին: Երեխաներին սովորում են տարածական ուղղությունները (առջևից, հետևից, ձախից, աջից), ինչպես նաև ժամանակին, ճիշտ օգտագործել առավուտ, կեսօր, երեկո, գիշեր բառերը:⁷

Տարրական մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորման գործընթացը պահանջում է մի շարք դիդակտիկ գործիքների ինտեգրված օգտագործում և դրանց համապատասխանությունը նախադպրոցական տարիքի երեխաների մաթեմատիկական պատրաստմանը, աշխատանքների կազմակերպման բովանդակությանը, մեթոդներին, ձևերին:

⁷ Е.С. Демина. – М.: Творческий центр СФЕРА, 2009. – С.44-116

Գլուխ2. ԵՐԿՐԱԶԱՓԱԿԱՆ ՊԱՏՐԵՐՆԵՐԻ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ (Հետազոտության ընթացքը)

Պարապմունք՝ ինտեգրված մաթեմատիկա և կերպարվեստ

Խումբ՝ ավագ

Թեմա՝ Երկրաչափական պատրերների զարմանալի աշխարհում

Մեթոդ՝ անհատական փոքր խմբերով, մեծ խմբերով, մտազրոհ, <<Կախարդական արկղիկ>>

Պարապմունքը անցկացրել եմ տնօրենի և մեթոդիստի առկայությամբ:

Նպատակը՝

- կամրապնդեն երեխաների գիտելիքները, պատկերացումներն ու կարողությունները:
- կամրապնդեն երկրաչափական պատկերների և առարկաների ձևի մասին գիտելիքները:
- կզարգացնեն մտավոր գործողությունները, ուշադրությունը, տարածության մեջ կողմնորոշվելու կարողությունը
- կզարգացնեն երեխաների հետաքրքրասիրությունը, փոխօգնության հակումները, ինքնագնահատման ունակությունը, ընդհանուր և մանր մոտորիկան:
- կամրապնդեն քանակական համրանքը, բարձր-ցածր, լայն-նեղ, երկար-կարճ, վերև-ներքև, ձախ-աջ, կենտրոն հասկացությունները

Նյութեր՝ նկարներ, աշխատանքային թղթեր, <<երկրաչափական ծառեր>>,

<<Երկրաչափական տներ>> հավաքապատահ, մկրատ, սոսինձ, գունավոր թղթից կտրատված երկրաչափական պատկերներ, գունավոր մատիտներ, երկրաչափական մարմիններ:

Խթանման փուլ՝ ներս բերել կախարդական արկղիկը:

- Երեխանե՛ր, հիմա մենք մի խաղ ենք խաղալու, որը կոչվում է <<Կախարդական արկղիկ>>: Այնտեղ թաքցրել եմ մի բան, որը պետք է գուշակենք շոշափոլով (արկղի մեջ թաքցնել մեկ երկրաչափա
- կան մարմին):

Թաքցրած առարկան, գուշակելուց հետո ասել.

- Ուրեմն այսօր ինչի՞ մասին ենք խոսելու:
- Այո, մենք այսօր խոսելու ենք երկրաչափական պատկերների մասին և մենք միասին կկատարենք ճանապարհորդություն դեպի մի երկիր, որտեղ ապրում են երկրաչափական պատկերները, բայց նրանց կտեսնեք և կճանաչեք, եթե գուշակեք հանելուկները:

Ես նման եմ ափսեի, նման նաև օղակի:

Ոչ մի անկյուն ես չունեմ, դե ի՞նչ կասեք, ես ո՞վ եմ: **(շրջան)**

Պատկեր եմ ես՝ երեք կողմով, բուրգի նման եմ իմ տեսքով,

Ես ունեմ երեք անկյուն, իսկ անունս է **(եռանկյուն)**

Չորս ուղիղ անկյուն ունեմ, բայց կողմերով հասասար չեմ,

Եթե կողմերը հասասարվեն, քառակուսու կնմանվեմ: **(ուղղանկյուն)**

- Ուրիշ ի՞նչ երկրաչափական պատկերներ դուք գիտեք: Ճի՛շտ է ձվաձիր կամ օվալ, որը ինչպես և շրջանը, եռանկյունը, քառակուսին և ուղղանկյունը հարթ պատկերներ են: Կան նաև ծաալային մարմիններ՝ խորանարդ, գունդ և գլան:

Խաղ՝ <<Ցույց տուր, թե ո՞ր պատկերն է>>

- Երեխանե՛ր, սեղանին դրված են երկրաչափական պատկերներ: Ես կանվանեմ առարկաներ, իսկ դուք ցույց կտաք այն երկրաչափական պատկերը, որը համապատասխանում է այդ առարկայի ձևին: Օրինակ՝ ափսե. ի՞նչ ձև ունի այն (շրջանաձև): Ուրեմն ցույց ենք տալիս շրջան: Անկյուն, գագաթ ունի՞, թե՞ ո՛չ (մատով սահեցնել, գլորել և ցույց տալ շրջանը): Իսկ հիմա մտածե՛ք ինքներդ: Ցույց եք տալիս քառակուսին և թվարկում քառակուսուն նման առարկաներ: Թվարկե՛ք, քառակուսու հատկանիշները՝ քանի՞ կողմ ունի, քանի՞ անկյուն, քանի՞ գագաթ (երեխաներին առաջարկել մատը սահեցնել քառակուսու կողմերով):
- Հիմա ցույց եք տալիս եռանկյունը, և թվարկում եռանկյանը նման պատկերներ: Թվարկե՛ք, եռանկյան հատկանիշները՝ քանի՞ կողմ ունի, քանի՞ անկյուն, քանի՞ գագաթ (երեխաներին առաջարկել մատը սահեցնել եռանկյան կողմերով):
- Իսկ հիմա ցույց եք տալիս ուղղանկյունը, և թվարկում ուղղանկյանը նման պատկերներ: Թվարկե՛ք, ուղղանկյան հատկանիշները՝ քանի՞ կողմ ունի, քանի՞ անկյուն, քանի՞ գագաթ (երեխաներին առաջարկել մատը սահեցնել ուղղանկյան կողմերով): Ի՞նչ նմանություն և տարբերություն կա ուղղանկյան և քառակուսու միջև:
- Ո՞ր երկրաչափական պատկերի մասին չխոսեցինք (ձվաձիր): Ցույց եք տալիս ձվաձիրը: Ձվաձիրը կողմեր, անկյուններ, գագաթներ ու՞նի:
- Երկրաչափական երկրում երկրաչափական մարմիններն ու պատկերները ամենուր են:
- Ձեր առջև ծառեր են: Կարող եք ասել ինչի՞ են նման ծառերի գագաթները: Հաշվե՛ք, թե քանի ծառ կա նկարում:
- Ցույց տվե՛ք այն ծառը, որի գագաթը նման է եռանկյան (շրջան, ուղղանկյուն, քառակուսի, ձվաձիր):

- Ո՞րերորդ տեղում է եռանկյան գագաթով ծառը (շրջան, ուղղանկյուն, քառակուսի, ձվաձիր):
- Քանի ծառ է պատկերված (հինգ): Յույց եք տալիս հինգ թվանշանը:

Ֆիզկուլտ դադար

Մենք հաշվեցինք, հոգնեցինք,
 Ելանք, ոտքի կանգնեցինք,
 Երկու ձեռքով ծափ տվինք,
 Երկու ոտքով ցատկեցինք,
 Ձեռքերը վեր ձգեցինք,
 Ուտերը լայն բացեցինք,
 1,2,3՝ հավասար շնչեցինք,
 Մարզվելով ուժեղացանք,
 Կամաց-կամաց ամրացանք:

- Իսկ այժմ դիտարկենք երկրաչափական երկրի տները: Ի՞նչ եք կարծում երկրաչափական պատկերներից ո՞րը որ տանն է ապրում:
- Ու՞մ տունն է ամենաբարձրը (ամենացածրը):
- Դեպի ում տունն է տանում ամենաերկար (ամենակարճ) ճանապարհը:
- Ու՞մ տունն է ամենալայնը (ամենանեղը):
- Քանի՞ տուն է պատկերված(հինգ): Յույց եք տալիս հինգ թվանշանը:

Խաղ <<Թաքնած պատկերը>>

Խաղն անցկացնել երկրաչափական պատկերների անվանումով:

Աշխատանք կենտրոններում

Ապիկացիա <<Նոր պատկերների ստացում>>

Մկրատի օգնությամբ քառակուսուց ստանալ երկու եռանկյուն, ուղղանկյունուց երկու քառակուսի, իսկ շրջանից՝ երկու կիսաշրջան: Ստացված պատկերները սոսնձել թղթի վրա և պատրաստել գեղեցիկ զարդանախշ, ինչը երեխաներին կհիշեցնի իրենց կատարած ճանապարհորդության մասին:

- Տեղադրել քառակուսին թղթի կենտրոնում:
- Տեղադրել ուղղանկյունը ձախ վերևի անկյունում:
- Տեղադրել շրջանը ձախ ներքևի անկյունում:
- Տեղադրել եռանկյունը աջ ներքևի անկյունում:
- Տեղադրել ձվաձիրը աջ վերևի անկյունում:

Բնագիտական կենտրոն՝ ավազե անկյունում ծեփել երկրաչափական պատկերներ:

Նկարչություն

Երկրաչափական պատկերներով նկարել և ստանալ մի առարկա: Առաջարկել հանելուկ ձնեմարդու մասին, գուշակելուց հետո նկարել ձնեմարդ:

Հող ու բքին կանգնած դրսում,
Թեև մերկ է, բայց չի մրսում,
Հաստանում է փաթիլներից
Եվ մաշվում է արեգակից:

Կշռադատման փուլ`

- Ի՞նչ կտանք ձեզ հետ այսօր
- Պարապմունքի ո՞ր մասը ձեզ դուր եկավ

Երկրաչափական պատկերների մասին երգի ունկնդրմամբ ավարտենք մեր այսօրվա պարապմունքը:

Դիտարկողի ամփոփիչ խոսքը

- Պարապմունքի ընթացքում երեխաները կարողացան դասակարգել երկրաչափական պատկերները ըստ իրենց կողմերի, երկարությունների, տարբերակեցին երկար-կարճ, լայն-նեղ հասկացությունները, կարողացան շրջապատում երկրաչափական պատկերների նման առարկաներ փնտրել, կարողացան երկրաչափական պատկերները բաժանել մասերի և ստանալ նոր պատկերներ:
- Երեխաները ազատ էին, անկաշկանդ, ցուցաբերեցին ակտիվություն:
- Աշխատանքները ուղղված էին ճանաչողական կարողությունների, վերև-ներքև, աջ-ձախ հասկացությունների ամրապնդմանը:

ԵՋՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

- Այսպիսով հետազոտությունից հետո կարողացա բացահայտել երեխաների ուժեղ և թույլ կողմերը, և գրեթե բոլորը ունեին հստակ պատկերացումներ երկրաչափական պատկերներին բնորոշ հատկանիշների, անկյունների, կողմերի առկայության, դրանց քանակի, կողմեի, չափերի համադրման մասին:
- Հասա իմ նպատակին, քանի որ երեխաները կարողացան հաջորդաբար ընտրել և համեմատել պատկերների միանման հատկանիշները, անվանել պատկերները ըստ բանավոր նկարագրման: Կարողացան գտնել և խմբավորել դրանք՝ միաժամանակ հաշվի առնելով մի քանի հատկանիշներ՝ պատկերի ձևը, չափը, գույնը, քանակը: Կարողացան խմբասենյակում գտնել և համեմատել կենցաղային առարկաները ծանոթ երկրաչափական պատկերների հետ:

- Տարրական մաթեմատիկական պարապմունքները անցկացնելիս հենվել նորարարական մեթոդների վրա և քայլել ժամանակին համընթաց կիրառելով նոր տեղեկատվական միջոցները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. А.В. Белошистая. – М: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 2009. – 400 с
2. Е.И. Щербакова. – М.: «Академия», 2004. – 272с
3. Щербакова, Е.И. Методика обучения математике в детском саду / Е.И. Щербакова. – М.: «Академия», 2004. – 272с
4. Н.А. Арапова-Пискарева. – М.: Просвещение, 2011. – 124 с
5. Е.С. Демина. – М.: Творческий центр СФЕРА, 2009. – С.44-116
6. Е.С. Демина. – М.: Творческий центр СФЕРА, 2009. – С.44-116